

Lajmëtari i Radio Marisë

Mars 2013

Viti V, Nr. 3

MESAZHI I ATIT TË SHENJTË PËR KRESHME

Besimi në dashurinë nxit dashurinë

*“Ne e njohëm dashurinë që Hyji ka kundrejt nesh dhe i besuam asaj”
(1 Gjn 4, 16)*

Të dashur vëllezër e motra,

kremtimi i Kreshmëve, në kontekstin e Vitit të fesë, na jep një rast të çmueshëm për të medituar mbi marrëdhënien mes fesë dhe dashurisë: mes të besuarit në Hyjin, në Hyjin e Jezu Krishtit, dhe dashurisë, që është fryt i veprimit të Shpirtit Shenjt dhe na udhëheq në një ecje përkushtimi ndaj Hyjit dhe ndaj të tjerëve.

1. Feja si përgjigje ndaj dashurisë së Hyjit

Edhe në Enciklikën time të parë kam dhënë ndonjë element për të vërejtur lidhjen e ngushtë mes këtyre dy virtyteve teologale, fesë dhe dashurisë. Duke nisur prej pohimit të Gjonit apostull: “Ne e njohëm dashurinë që Hyji ka kundrejt nesh dhe i besuam asaj” (1 Gjn 4,16), kujtoja se “në fillim të qenies së krishterë nuk gjendet një vendim etik apo një ide e madhe, por takimi me një ngjarje, me një Person, që i jep jetës një horizont të ri dhe me këtë drejtimin vendimtar... Meqenëse Hyji na ka dashur i pari (krh. 1 Gjn 4,10), dashuria tani nuk është më vetëm një “urdhërim”, por është përgjigjja ndaj dhuratës së dashurisë, me të cilën Hyji na del përpara” (Deus caritas est, 1). Feja përbën atë bashkim personal – që përfshin të gjitha aftësitë tona – me zbulimin e dashurisë falas dhe “të apasionuar” që Hyji ka për ne dhe që dëftohet plotësisht në Jezu Krishtin. Takimi me Hyjin Dashuri që thërret në çështje jo vetëm zemrën, por edhe intelektin: “Njohja e Hyjit të gjallë është një rrugë drejt dashurisë, dhe po-ja e vullnetit tonë ndaj vullnetit të tij i bashkon intelektin, vullnetin e ndjenjën në aktin totalizues të dashurisë. Por ky është një proces që mbetet vazhdimisht në ecje: dashuria nuk është kurrë ‘e përfunduar’ dhe e plotësuar” (ibid., 17). Prej këtu buron për të gjithë të krishterët dhe, në veçanti, për “vepruesit e dashurisë”, nevoja e fesë, e atij “takimi me Hyjin në Krishtin që ngjall në ta dashurinë dhe e hap shpirtin e tyre ndaj tjetrit, kështu që për ta dashuria e të afërmit nuk është më një urdhërim i imponuar, si të themi, nga jashtë, por një pasojë rrjedhëse prej fesë së tyre që bëhet vepruese në dashurinë” (ibid., 31a). I krishteri është një person i tërhequr prej dashurisë së Krishtit dhe prandaj, i nxitur prej kësaj dashurie – “caritas Christi urget nos” (2 Kor 5,14) –, është i hapur në mënyrë të thellë e konkrete ndaj dashurisë për të afërmin (krh. ibid., 33). Ky qëndrim lind para së gjithash prej vetëdijes se jemi të dashur, të falur, madje të shërbyer prej Zotërisë, që përkulet për të larë këmbët e Apostujve dhe e dhuron Vetveten në kryq për ta tërhequr njerëzimin në dashurinë e Hyjit.

“Feja na tregon Hyjin që ka dhënë Birin e vet për ne dhe kështu ngjall në ne sigurinë fitimtare që është e vërtetë: Hyji është dashuri!... Feja, që ndërjegjësohet për dashurinë e Hyjit të zbuluar në zemrën e shporuar të Jezusit në kryq, ngjall nga ana e saj dashurinë. Ajo është drita – në fund të fundit e vetmja dritë – që ndriçon gjithmonë e përsëri një botë të errët dhe na jep guximin të jetojmë e të veprojmë” (ibid., 39). E gjithë kjo na bën të kuptojmë se si qëndrimi kryesor dallues i të krishterëve është pikërisht “dashuria e bazuar në fenë dhe e plazmuar prej saj” (ibid., 7).

2. Dashuria si jetë në fe

E gjithë jeta e fesë është një përgjigje ndaj dashurisë së Hyjit. Përgjigjja e parë është pikërisht feja si mirëpritje plot befasie e mirënjohje e një nisme të padëgjuar hyjnore që na paraprin dhe na nxit. Dhe “po”-ja e fesë shënon fillimin e një historie të ndritur miqësie me Zotin, që e mbush dhe i jep kuptim të plotë gjithë ekzistencës sonë. Por Hyjit nuk i mjafton që ne ta pranojmë dashurinë e tij falas. Ai nuk kufizohet duke na dashur, por dëshiron të na tërheqë te Vetja, të na shndërrojë në mënyrë aq të thellë sa të na bëjë të themi bashkë me Shën Palin: jetoj, por jo më unë, në mua jeton Krishti (krh. Gal 2,20).

Kur ne i lëmë hapësirë dashurisë së Hyjit, bëhemi të ngjashëm me Të, bëhemi pjesëmarrës të vetë dashurisë së tij. T'i hapemi dashurisë së tij do të thotë të lejojmë që Ai të jetojë në ne dhe të na bëjë të duam bashkë me Të, në Të dhe si Ai; vetëm atëherë feja jonë me të vërtetë “vepron në dashuri” (Gal 5,6) dhe Ai banon në ne (krh. 1 Gjn 4,12). Feja na bën ta pranojmë urdhërimin e Zotërisë dhe Mësuesit; dashuria na dhuron lumturinë ta vëmë atë në jetë (krh. Gjn 13,13-17).

Në këtë numër do të lexoni:

Fjala e dorëheqjes së Papa Benediktit XVI më 11 shkurt 2013

*Kardinali Sodano Benediktit XVI:
Faleminderit, i dashuri dhe i nderuari pasardhës i Pjetrit*

fq. 3

*“Jam shtegtar i thjeshtë,
që fillon etapën e fundit
të shtegtimit të tij në tokë”*

fq. 4

fq. 3

Në fe lindim si bij të Hyjit (krh. Gjn 1,12v); dashuria na bën të jemi të qëndrueshëm konkretisht në bijësinë hyjnore duke sjellë frytin e Shpirtit Shenjt (krh. Gal 5, 22). Feja na bën të njohim dhuratat që Hyji i mirë dhe bujar na beson; dashuria bën që ato të japin fryt (krh. Mt 25,14-30).

3. Gërshetimi i pazgjidhshëm mes fesë dhe dashurisë

Në dritën e asaj që thamë më lart, del e qartë se nuk mundemi kurrë t'i ndajmë apo, madje, t'i kundërvëmë fenë dhe dashurinë. Këto dy virtyte teologale janë thellësisht të bashkuara dhe është e gabuar të shohim mes tyre një kundërshti apo një "dialektikë". Në të vërtetë, nga njëra anë është kufizues qëndrimi i atyre që e vënë aq fort theksin në parësinë dhe aftësinë për përcaktim të fesë sa të nënvleftësojnë dhe gati të përbuzin veprat konkrete të dashurisë dhe ta kufizojnë këtë në një humanitarizëm të përgjithshëm. Por, nga ana tjetër, është po aq kufizuese të përkrahim një supremaci të tepruar të dashurisë dhe të veprimit të saj, duke menduar se veprat e zëvendësojnë fenë. Për një jetë shpirtërore të shëndoshë është e nevojshme të shmangim si fideizmin ashtu edhe aktivizmin moralist.

Ekzistenca e krishterë përbëhet në një ngjijtje të vazhdueshme në malin e takimit me Hyjin për të zbritur përsëri pastaj, duke sjellë dashurinë dhe forcën që burojnë prej kësaj ngjijtjeje, në mënyrë që t'u shërbejmë vëllezërve e motrave tona me të njëjtën dashuri të Hyjit tonë. Në Shkrimin e shenjtë shohim se si zelli i Apostujve për predikimin e Ungjillit që nxit fenë është i lidhur ngushtë me kujdesin plot dashuri ndaj shërbimit për të varfrit (krh. Vap 6,1-4). Në Kishë, soditja dhe veprimi, të simbolizuar në njëfarë mënyre prej figurave ungjillore të motrave Maria e Marta, duhet të bashkekzistojnë dhe të integrohen (krh. Lk 10,38-42). Parësia i takon gjithmonë marrëdhënies me Hyjin dhe bashkëndarja e vërtetë ungjillore duhet të rrënohet në fenë (krh. Katekeza në Audiencën e përgjithshme të 25 prillit 2012). Në të vërtetë, nganjëherë priremi ta kufizojmë termin "dashuri" në solidaritetin apo në ndihmën e thjeshtë humanitare. Ndërsa është e rëndësishme të kujtojmë se vepra më e madhe e dashurisë është pikërisht ungjillëzimi, pra "shërbimi i Fjalës". Nuk ka veprim më dobisjellës, pra më bamirës, ndaj të afërmit, se sa të thyejmë bukën e Fjalës së Zotit, ta bëjmë atë pjesëmarrës të Lajmit të Gëzueshëm të Ungjillit, ta shtiem atë në marrëdhënien me

Hyjin: ungjillëzimi është nxitja më e lartë dhe e tërësishme e personit njerëzor. Sikurse shkruan shërbëtori i Hyjit Papa Pali VI në Enciklikën *Populorum progressio*, është shpallja e Krishtit faktori i parë dhe kryesor i zhvillimit (krh. nr. 16). Është e vërteta fillestare e dashurisë së Hyjit për ne, e jetuar dhe e shpallur, ajo që e hap ekzistencën tonë për ta pranuar këtë dashuri dhe e bën të mundur zhvillimin e tërësishëm të njerëzimit dhe të çdo njeriu (krh. Enc. Caritas in veritate, 8). Në thelb, gjithçka nis prej Dashurisë dhe priret nga Dashuria. Dashuria falas e Hyjit na është bërë e njohur nëpërmjet shpalljes së Ungjillit. Nëse e pranojmë atë me fe, marrim atë kontakt të parë dhe të domosdoshëm me hyjnoren, të aftë të na bëjë "të dashurohemi me Dashurinë", për të banuar e për t'u rritur pastaj në këtë Dashuri dhe për t'ua komunikuar atë me gëzim të tjerëve.

Në lidhje me marrëdhënien mes fesë dhe veprave të dashurisë, një shprehje e Letrës së Shën Palit drejtuar Efesianëve e përmbledh ndoshta në mënyrën më të mirë ndërlidhjen e tyre: "Sepse me hir, në saje të fesë, jeni shëlbuar! Dhe kjo s'vjen prej jush, por është dhuratë e Hyjit! E jo me anë të veprave që ndokush të mos lavdërohet. Jemi vepër e tij, të krijuar në Krishtin Jezus për veprat e mira, që Hyji i përgatiti që më parë që të jetojmë në to" (2, 8-10). Këtu perceptohet se e gjithë nisma shëlbuese vjen prej Hyjit, prej Hirit të tij, prej faljes së tij të pranuar në fe; por kjo nismë, pa i kufizuar lirinë tonë dhe përgjegjësinë tonë, i bën ato të përnjëmendta dhe i orienton drejt veprave të dashurisë. Këto nuk janë fryt kryesisht i përpjekjes njerëzore, me të cilat mund të krenohemi, por lindin prej vetë fesë, burojnë prej Hirit që Hyji jep me begati. Një fe pa vepra është si një pemë pa fryte: këto dy virtyte përfshijnë njëri-tjetrin. Kreshmët, me udhëzimet tradicionale për jetën e krishterë, na ftojnë pikërisht që ta ushqejmë fenë nëpërmjet një dëgjimi më të vëmendshëm e të zgjatur të Fjalës së Hyjit e pjesëmarrjes në Sakramentet, dhe, në të njëjtën kohë, që të rritemi në dashuri, në dashurinë ndaj Hyjit dhe ndaj të afërmit, edhe nëpërmjet udhëzimeve konkrete të agjërimit, të pendesës dhe të lëmoshës.

4. Parësia e fesë, epërsia e dashurisë

Si çdo dhuratë e Hyjit, feja dhe dashuria çojnë në veprimin e të vetmit dhe të të njëjtit

Shpirt Shenjt (krh. 1 Kor 13), atij Shpirti që në ne gërthet "Abbà! Atë" (Gal 4, 6), e që na bën të themi: "Jezusi është Zoti!" (1 Kor 12, 3) dhe "Maranatha!" (1 Kor 16,22; Zb 22, 20).

Feja, dhuratë dhe përgjigje, na bën të njohim të vërtetën e Krishtit si Dashuri e mishëruar dhe e kryqëzuar, bashkim i plotë dhe i përsosur me vullnetin e Atit dhe mëshirë e pafundme hyjnore ndaj të afërmit; feja rrënohet në zemër dhe në mendje bindjen e patundur se pikërisht kjo Dashuri është realiteti i vetëm fitimtar mbi të keqen dhe mbi vdekjen. Feja na fton ta shikojmë të ardhmen me virtytin e shpresës, në pritjen plot besim se fitorja e dashurisë së Krishtit të arrijë në plotësinë e saj. Nga ana e vet, dashuria na bën të hyjmë në dashurinë e Hyjit të dëftuar në Krishtin, na bën të bashkohemi në mënyrë personale dhe ekzistenciale me dhurimin e plotë e pa rezerva të Jezusit me Atin e me vëllezërit. Duke ngjallur në ne dashurinë, Shpirti Shenjt na bën pjesëmarrës të përkushtimit të Jezusit: bijësor ndaj Hyjit dhe vëllazëror ndaj secilit njeri (krh. Rom 5,5).

Marrëdhënia që ekziston mes këtyre dy virtyteve është analog me atë mes dy Sakramenteve themelore të Kishës: Pagëzimit dhe Eukaristisë. Pagëzimi (sacramentum fidei) i paraprin Eukaristisë (sacramentum caritatis), por është i orientuar nga ai, që përbën plotësinë e ecjes së krishterë. Në mënyrë të ngjashme, feja i paraprin dashurisë, por zbulohet e pastër vetëm nëse është e kurorëzuar prej saj. Gjithçka nis prej mirëpritjes së përvuajtur të fesë ("të dimë se Hyji na do"), por duhet të arrijë në të vërtetën e dashurisë ("të dimë ta duam Hyjin dhe të afërmin"), që mbetet përgjithmonë, si përmbushje e të gjitha virtyteve (krh. 1 Kor 13, 13).

Shumë të dashur vëllezër e motra, në këtë kohë Kreshmësh, në të cilën përgatitemi të kremtojmë ngjarjen e Kryqit dhe të Ringjalljes, në të cilën Dashuria e Hyjit e ka shpërblyer botën dhe e ka ndriçuar historinë, ju uroj të gjithëve ju që ta jetoni këtë kohë të çmueshme duke e gjallëruar fenë në Jezu Krishtin, për të hyrë në rrethin e tij të dashurisë ndaj Atit dhe ndaj çdo vëllai e motre që takojmë në jetën tonë. Për këtë e lartësoj lutjen time te Hyji, ndërsa thërras mbi secilin prej jush dhe mbi çdo bashkësi Bekimin e Zotit!

Nga Vatikani, më 15 tetor 2012.

FJALA E DORËHEQJES SË PAPËS BENEDIKTIT XVI MË 11 SHKURT 2013

Të dashur vëllezër,

Ju kam thirrur në këtë konsistor jo vetëm për tre kanonizimet, por edhe për t'ju shpallur një vendim që ka rëndësi të madhe për jetën e Kishës. Pasi e kam shqyrtuar shumë herë ndërgjegjen time para Hyjit, kam arritur në bindjen se forcat e mia, për arsye të moshës së shtyrë, nuk janë më të përshtatshme për ta kryer në mënyrën e duhur mbarështimin e Pjetrit. Jam shumë i vetëdijshëm se ky mbarështim, për shkak të thelbit të tij shpirtëror, nuk duhet të kryhet vetëm me vepra dhe fjalë, por edhe më shumë duke vuajtur dhe duke u lutur.

Gjithsesi, në botën e sotme, e cila i nënshtrohet ndryshimeve të shpejta dhe që shqetësohet nga çështje me rëndësi të madhe për jetën e fesë, për ta drejtuar barkën e Pjetrit dhe për të shpallur Ungjillin, është e nevojshme si fuqia e trupit, ashtu edhe ajo e shpirtit, fuqi që, në muajt e fundit, më ka lënë

në atë masë sa që më duhet ta pranoj se nuk jam më në gjendje që ta kryej mirë mbarështimin që m'u besua.

Për këtë arsye, krejtësisht i vetëdijshëm për rëndësinë e këtij vendimi, me liri të plotë, deklaroj se jap dorëheqje nga mbarështimi i lpeshkvit të Romës, Zëvendësit të Shën Pjetrit, që m'u besua përmes duarve të Kardinalëve më 19 prill 2005, në mënyrë që, nga 28 shkurti 2013, në orën 20:00, Selia e Romës, Selia e Shën Pjetrit, do të jetë e zbrazët dhe, nga ata që e kanë për detyrë, duhet të thirret Konklava për zgjedhjen e Atit të Shenjtë të ri.

Të dashur vëllezër, ju falënderoj me gjithë zemër për krejt dashurinë dhe punën, me të cilën e keni mbartur së bashku me mua peshën e mbarështimit tim, dhe kërkoj falje për të gjitha të metat e mia. Tani, po ia besojmë Kishën e Shenjtë kujdesit të

Kryebariut, Zotit tonë, Jezu Krishtit dhe le t'i lutemi Marisë, Nënës së tij të shenjtë, që t'i mbështesë me mirësinë e saj amnore etërit kardinalë në zgjedhjen e Atit të shenjtë të ri.

Për sa më përket mua, edhe në të ardhmen, dëshiroj me gjithë zemër, me një jetë që do t'i kushtohet lutjes, t'i shërbej Kishës së Hyjit.

KARDINALI SODANO PAPËS BENEDIKTIT XVI: "FALEMINDERIT, I DASHURI DHE I NDERUARI PASARDHËS I PJETRIT!"

Më 28 shkurt 2013 u mbajt audiencia e fundit e Papatit të Benediktit XVI me Kolegjin e Kardinalëve në Sallën Klementine në Vatikan.

E në këtë takim vëllazëror e prekës të lamtumirës, Benedikti XVI i falënderoi Kardinalët për ndihmën dhe bashkëpunimin e tyre të pakursyer që i kanë dhënë gjatë këtij udhëtimi tetëvjeçar të Kishës. E pasi i përshëndeti të gjithë, u nda prej tyre duke ripohuar se Kisha jeton në Krishtin dhe duke premtuar dëgjuesë ndaj Papës së ardhshëm. Dekani i Kolegjit të Kardinalëve, hirësia e tij Kardinali Angelo Sodano, e përshëndeti Papën Jozef Ratzinger dhe e falënderoi,

për të gjitha dhuratat ia ka dhënë Kishës dhe njerëzimit gjatë papatit të tij, posaçërisht për dëshminë e shërbimit të tij apostolik vetëmohues. Ja edhe fjala e tij drejtuar Papës së nderit Benedikti XVI gjatë kësaj audience me Kardinalët.

Shenjtëri, me dridhje të madhe në zemër, Etërit Kardinalë të pranishëm në Romë shtrëngohen sot përreth Jush, për t'ju shprehur edhe një herë dashurinë e tyre të thellë dhe mirënjohjen e tyre të sinqertë për dëshminë e shërbimit Tuaj apostolik vetëmohues për të mirën e Kishës së Krishtit dhe të njerëzimit mbarë.

Të shtunën e kaluar, në përfundim të Ushtrimeve shpirtërore në Vatikan, Ju dëshirovat që t'i falënderoni Bashkëpunëtorët Tuaj të Kuries Romake, duke përdorur këto fjalë mallëngjyese: "Miq të e mi, dua t'ju falënderoj të gjithëve ju, jo vetëm për këtë javë, por për këto tetë vite, gjatë të cilave keni mbartur me mua, me kompetencë të madhe, dashuri e fe, peshën e mbarështimit tim papnor".

I dashuri dhe i nderuari Pasardhës i Pjetrit, jemi ne që duhet t'ju falënderojmë Juve për

shembullin që na e keni dhënë në këto tetë vite të Papatit tuaj. Më 19 prill 2005, Ju keni hyrë në vargun e gjatë të Pasardhësve të Pjetrit Apostull dhe sot, më 28 shkurt 2013, Ju po përgatiteni të na lini, në pritje që timoni i barkës së Pjetrit të kalojë në duar të tjera. Kështu do të vijojë vazhdimësia apostolike, që Zoti i ka premtuar Kishës së vet të shenjtë, deri atëherë kur mbi tokë do të dëgjohet zëri i Engjëllit të Zbulesës që do të kumtojë: "Tempus non erit amplius... consummabitur mysterium Dei" (Zb 10,6-7) "Më s' do të ketë kohë... do të marrë fund misteri i Hyjit!". Kështu do të përfundojë historia e Kishës, së bashku me historinë e botës, me qiellin e ri dhe tokën e re.

Atë i Shenjtë, me dashuri të thellë, ne jemi orvatur që t'ju shoqërojmë në udhën Tuaj, duke e përjetuar përvojën e nxënësve të Emausit, të cilët, pasi udhëtuan për një copë të mirë të udhës me Jezusin, i thanë njëri tjetrit: "Po a nuk na ndizej zemra flakë neve ndërsa po bisedonte udhës me ne dhe na shtjellonte Shkrimin e shenjtë?" (Lk 24,32).

Po, Atë i Shenjtë, le ta dini, pra, që zemra na digjej kur ecnim me Ju në këto tetë vite. Sot, duam edhe një herë t'Jua shprehim mirënjohjen tonë.

Në kor së bashku po Ju përsërisim shprehjen tipike të vendlindjes Tuaj të dashur: "Vergelt's Gott", e Zoti Jua shpërbleftë!

Lajmëtari i Radio Marisë
është organ i

Shoqatës Radio Maria.

Tiranë

Rr. Papa Gjon Pali II, Nr. 4

Fushë Kërçik, Babrru, Paskuqan

Tiranë, Shqipëri

+355 4 2 346 346

Shkodër

Sheshi Papa Gjon Pali II

Shkodër, Shqipëri

+355 22 24 08 52

Lezhë

Sheshi Besëlidhja

Lezhë, Shqipëri

+355 215 24 970

E-mail: info@alb.radiomaria.org

Facebook: Radio Maria Albania

Përgjegjës: Don Prekë Lazraj

Radio Maria,
Hiri i Hyjit në shtëpinë tënde,
mund të dëgjohet në:

Rrëshen e rrethina

FM 100.7 MHz

Tiranë, Durrës, Kavajë, Berat

FM 91.4 MHz

Shkodër, Podgoricë, Ulqin

FM 102.2 MHz

Lezhë, Laç të Kurbinit, Mamurras

FM 89.6 MHz

Pukë, Fushë Arrëz, Tropojë,

Kukës dhe Kosovë

FM 90.0 MHz

në internet

www.radiomaria.al

“JAM SHTEGTAR I THJESHTË, QË FILLON ETAPËN E FUNDIT TË SHTEGTIMIT TË TIJ MBI TOKË”

“Faleminderit, të dashur miq. Jam i lumtur që ndodhem mes jush, rrethuar nga bukuria e Gjithësisë, Krijim i Zotit, e nga simpatia juaj, që më bën shumë mirë. Faleminderit për miqësinë e dashurinë tuaj!” Këto qenë fjalët e para, që Benedikti XVI u tha besimtarëve, që e kishin mbushur plot e përplot oborrin e Pallatit Apostolik të Kastel Gandolfos. “Ju e dini se kjo ditë e imja është e ndryshme nga të mëparshmet: do të jem Papë i Kishës Katolike deri në orën 8 të mbrëmjes, pastaj jo më. Tani, jam thjesht një shtegtar, që fillon etapën e fundit të shtegtimit të tij në këtë botë. Dua të punoj ende me zemër, me dashuri, me lutje, me reflektime, me të gjitha forcat e brendshme, dua të punoj për të mirën e përbashkët, për të mirën e Kishës e të njerëzimit. Dhe e ndjej se simpatia juaj më mbështet. Të shkojmë përpara së bashku me Zotin, për të mirën e Kishës e të botës. Faleminderit!” Pas këtyre fjalëve, Papa Benedikti XVI u dha të gjithëve Bekimin e tij të fundit Apostolik, duke dalë nga skena në majë të gishtave, por pa zbritur nga Kryqi i Krishtit.

Papa mbërriti në heliportin e Vilave Papnore, në Kastel Gandolfo, në orën 17:23, i shoqëruar nga tingujt e këmbanave të dioqezës së Albanos, pasi ishte larguar nga Vatikani në orën 17:07, gjithnjë nën tingujt e këmbanave. Helikopteri u rrotullua disa herë mbi Sheshin e Shën Pjetrit për të përshëndetur besimtarët e mbledhur, që mbledheshin për herë të fundit rreth Ipeshkvit të Romës, të cilit i shprehën, me çdo mënyrë, mirënjohjen e tyre të thellë e të ndjerë. Helikopteri u ngrit mbi Koloseun dhe mbi Bazilikën e Shën Gjonit në Lateran: të mrekullueshme, imazhet e transmetuara nga Qendra Televizive e Vatikanit. Pak para orës 17:00, në oborrin e Shën Damazit, Benedikti XVI u përshëndet nga krerët e Sekretarisë së Shtetit, udhëhequr nga kardinali Bertone, kardinalët Valini e Komastri dhe nga Rojet Zviceriane. Mallëngjyese ishte edhe përshëndetja e shoferit të makinës, i cili ndjeu nevojën që t’ia puthte dorën Atit të shenjtë, në një gjest të përplotur, që kërkonte siguri. Makina, pasi kaloi para Shpellës së Lurdit në Vatikan, ndaloi në heliportin e vogël të këtij shteti me sipërfaqe vetëm 1 km², ku Benedikti XVI u prit nga dekani i kardinalëve Angelo Sodano dhe nga kardinali Lajolo, për t’u nisur me helikopter për në Kastel Gandolfo.

Këtu, Jozef Racinger u prit nga kardinali Bertelo, imzot Shaka, nga ipeshkvi i Albanos, nga drejtori i Vilave Papnore, nga kryetari i bashkisë dhe nga famullitari i vendit. Benedikti XVI do të qëndrojë në Kastel Gandolfo dy muaj, për t’u kthyer pastaj në Vatikan si Papë nderi, me banesë në Kuvendin e klauzurës “Mater Ecclesiae”. Në datë 28 shkurt 2013, në orën 20:00, papati i tij mori fund dhe filloi koha e Selisë së zbrazët.

Që prej 400 vjetësh, papët shkojnë në Kastel Gandolfo për verim, por në këtë ditë, qyteza e qetë e Lacios përjetoj emocione të rralla. Në shesh, kishin ardhur në shtegtim për të përshëndetur Papën famullit të tëra, familje, rregulltarë, lëvizje e shoqata katolike, të rinj e të reja. Ja se çfarë thonë vetë ata:

- Erdha, sepse doja të isha më pranë Papës.

- Faleminderit për fenë e për mësimet.

- Na ka shndritur në këto tetë vjet: e kemi ndjerë si atin tonë. Si të ishte katekist, na mori për dore e na udhëhoqi gjatë këtyre viteve.

- Duam t’i themi se e duam fort e i kërkojmë të lutet për ne.

- Jemi këtu për t’i treguar Papës përkrahjen tonë.

- Na mëson ta vendosim Zotin në plan të parë, por na tregon edhe si të jemi të përvuajtur.

- Kemi shpresë, sepse besojmë në Zotin.

“Përvuajtëria të bëri të madh. Ki besim në lutjen tonë”, lexohej në parullat, që njerëzit mbanin në duar. “Faleminderit” është fjala më e dëgjuar e këtyre ditëve.

Radio Vatikani në gjuhën shqipe

PRO CREDIT BANK

INTESA SANPAOLO BANK

NË ZVICËR

LLOGARIA NË EURO 600388970102

Kodi SWIFT: FEFAALFR

IBAN: AL45209516090000600388970102

LLOGARIA NË EURO 1043631803

Kodi SWIFT: USALALTR

IBAN: AL25208110080000001043631803

Duke telefonuar në numrin:

0900123411 dhuron 5 Franga

Në bankën CREDIT SUISSE

LLOGARIA NË CHF 361173-10-1

IBAN: CH1804835036117310001

Në bankën KANTONALBANK

LLOGARIA NË CHF 115724-145

IBAN: CH8600763000115724145

LLOGARIA NË LEK 600388970001

Kodi SWIFT: FEFAALFR

IBAN: AL56209516090000600388970001

LLOGARIA NË LEK 1043631801

Kodi SWIFT: USALALTR

IBAN: AL 79208110080000001043631801